

om gunsten te verwerven. Uit ons deel 8 nu bleek dat, wat de verschillende categorieën gevangenen betrof, de gijzelaars in Nederland een overvloed aan pakketten hadden ontvangen, dat aan de krijgsgevangenen met regelmaat pakketten waren gezonden door het Nederlandse Rode Kruis (pakketten die voor een deel afkomstig waren van hun familieleden) en door de vervangende Rode Kruis-organisatie te Londen: *The London Committee of the Netherlands Red Cross Society* (in het vervolg aan te duiden als: het *London Committee*) en dat aan de gevangenen in verscheidene Duitse afdelingen van de Nederlandse gevangenis en in de Duitse concentratiekampen in Nederland, na inspanningen van anderen, van de lente van '43 af veel hulp was geboden door de Dienst voor Speciale Hulpverlening van het Nederlandse Rode Kruis, d.w.z. door mevr. van Overeem en haar helpers en helpsters, op wier werk wij in dit deel opnieuw wezen toen wij in hoofdstuk 5 over het concentratiekamp Amersfoort schreven. Daarentegen bleek ook uit ons deel 8 dat Nederlandse gevangenen en gedeporteerden in de concentratiekampen in Duitsland, in vergelijking met gevangenen van andere nationaliteit, er, nadat de verzending van pakketten mogelijk was gemaakt, maar heel weinig hadden ontvangen.

Die mogelijkheid was geopend, toen, gelijk eerder vermeld, Himmler in oktober '42 (als het ware ter inleiding van 'de tweede fase') had bepaald dat voortaan alle concentratiekamp-gevangenen, behalve de Joden en de Russen, regelmatig pakketten mochten ontvangen – die moesten hun toegezonden worden met vermelding van hun naam en hun 'kampadres' (d.w.z. de naam van hun kamp, hun kampnummer en het nummer van hun slaapbarak).

Wat deed toen het Rode Kruis?

Men heeft met drie instanties te maken: het in Genève gevestigde Internationale Rode Kruis (*Comité International de la Croix Rouge*), het *London Committee* en het Nederlandse Rode Kruis (in bezet gebied).

Het Internationale Rode Kruis werd in maart '43 door het *Auswärtige Amt* omtrent de nieuwe regeling ingelicht, waarbij het *Auswärtige Amt* verzweeg dat Joden en Russen geen pakketten mochten ontvangen en de (onjuiste) mededeling deed dat de regeling niet gold voor (als weergegeven in het naoorlogse rapport van het Internationale Rode Kruis) 'those accused of offences against the German State or the German forces.'¹

¹ *Report of the International Committee of the Red Cross on its activities during the Second World War*, dl. III (1948), p. 78.